

Iparosított lakóház-építés

Az ország építési feladatainak megoldásában rendkívül jelentős lépés volt a nagy állami tervező intézetek létrehozása. Ez az építészeti tervező szervezet az idén kettős jubileumot ünnepel: megalakulásának 20. évfordulóját, s azt hogy felépült az iparosított módon kivitelezett százszázalékos lakás. Ebből az alkalomból nyilatkozott dr. Szabó János, az építésügyi és városfejlesztési miniszter első helyettese a tömeges lakásépítés nagyipari módszereit megalapozó típustervezés eddigi eredményeiről és további feladatairól.

Az építészetben is érvényesült — mondotta egyebek között — az a nagyipari tapasztalat, hogy a gazdaságos tömeggyártás, tehát a tömeges lakásépítés egyik nélkülözhetetlen feltétele a tipizálás. Ezért az építésügyi állami tervező intézetei úgyszólván megalakulásuk első percében megkezdtek a típustervezési munkákat, s nyomában elterjedt az iparosított építkezés.

Az iparosított lakásépítésben nem állunk meg a házigyári módszernél. A minisztérium kezdeményezésére lépések történtek az öntöttfalas építési eljárás korszerűbb változatának, az alagút-szerű építési technológiának alkalmazására. Ez az eljárás is további lehetőséget ad az iparosított kivitelezésű lakóházak variációjára — fejezte be nyilatkozatát dr. Szabó János. (MTI)

RENDELŐ, ÖLTÖZŐ, ÉTTEREM. A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat is, mint sok más üzem, kinőtte a régi „ruhákat” a gyors fejlődés közben. Hiányos volt a szociális ellátottság; a gondokat a most elkészült, több mint 7 millió forinttal beruházással épített új szociális komplexum — képiükön — oldja meg véglegesen. Az épületben korszerű, fekete-fehér öltözők, fürdők, s orvosi rendelő is található, valamint étterem és melegítő konyha. Több iroda is itt helyezkedik el, továbbá a hőközpont; ez a gyári földgázüzemelésű kazántól kapja a meleget

Idén is indul különvonat Szegedről Odesszába

A minitanfolyamok maximális sikere, a turistaforgalom növekedése került szóba többek között tegnap a Magyar—Szovjet Baráti Társaság megyei bizottságának ülésén. A konzervgyári dolgozók például turisztikai tanfolyamon kóstolták az orosz nyelv ízeit, a Centrum Áruház alkalmazottjai a hamarosan meginduló kereskedői tanfolyamon sajátítják el a legfontosabb nyelvi szabá-

lyokat és kifejezéseket. Szinte ugrásszerűen megnőtt az érdeklődés: egyre több orvos, biológus, kereskedő és kisdíák akar oroszul tanulni. Ez év elejére a tanfolyamok és klubok tagjainak száma 500-ra emelkedett. A sok látványos adat — ahogy Boros József titkár beszámolójából kiderül — csak száraz regisztrálása annak, amit valódi emberi értékekben jelent ez a munka: 150 sze-

mélyes barátságvonatokat, pillanatnyi és tartós barátságokat.

Ebben az évben már ezekre a hagyományokra épül az MSZBT tevékenysége. A Magyar Tanácsköztársaság 50. évfordulója alkalmából a szovjet testvérvárosok közös különvonatával Odesszából 50 vendéget várnak Szegedre. November 7-ére indul majd ennek magyar „ellen-vonata”, melynek utasai közül 50 szegedi Odesszába látogat el. 1969-ben 30 csoportnyi szovjet turistát fogadnak városunkban, tízzel többet, mint tavaly, s 300 Csongrád megyei dolgozó kiutazására számítanak.

A tavaszi Ukrán Hét is a testvérvárosi kapcsolatok erősítését szolgálja. Ezt az eseménysorozatot Odessza 1944. október 10-i felszabadulásának emlékére rendezik meg Szegeden. Az Ukrán Hét magyar—szovjet barátsági gyűléssel nyitja, s a Tanárképző Főiskola zenei műsorával zárja programját, melyet Hős Város címmel egy fotókiállítás, több előadás tesz teljessé, valamint egy szellemi vetélkedő. Győztesének jutalma egy jegy lesz a novemberi Barátság-vonatra.

Nyári primörmeglepetéssel is szolgál az MSZBT a szabadtéri játékok szerelmeseinek számára: július 16—20 között először rendezik meg az orosz nyelvi nyári szemináriumot. Az orosz nyelvű előadásokon a mintegy 300 magyar, illetve külföldi résztvevő nemcsak a szabadtéri játékokkal ismerkedik meg, hanem a város történelmi múltjával, irodalmával és képzőművészetével is.

Veress Miklós

Arany a feketeföldön

— Csak rendbe szedem a gazdaság szénáját, aztán visszamegyek a bankba, előző munkahelyemre — fogadkozott annak idején, öt évvel ezelőtt Pelle László, a tiszaszigeti Búzakalász Tsz főkönyvelője. S Niesner Ferenc, a tsz elnöke akkoriban nem nagyon szívesen állt szóba újságírókkal. Tele volt a feje gondokkal, bajjal, nem hogy nyilatkozatokra gondolt volna. A tsz központja sem volt valami barátságos. Az emberek, akik kint az udvaron tettek-vettek, mogorvák, szótlanok voltak. Ha jól emlékszem, az irodahelyiség is földes volt. Az is meglehetősen furcsa, hogy régen mázolták fel. A szegénység szinte kézzel fogható volt.

Nagy számok

Pelle László azóta szinte el is felejtett, mert a találkozásnál ismételtlen bemutatkozott. Rögtön emlékeztettem arra a bizonyos, rendetlen szénára — gondolván: még mindig a régi kerékvágásban tartanak, hiszen főkönyvelő sem ment vissza a bankba. Azóta akár ki is költöztethet a faluba, amely — kis túlzással szólva — szinte kőhajításnyira van Szegedtől.

Hogy a régi szűkölködésnek már se híre, se hamva ebben a gazdaságban, azt sejthettem abból, hogy egy sereg vendéget, elsősorban más tsz-ek képviselőit is meghívták. Magyar ember régi szokása, hogy szegénységét nem mutogatja. Boldogulását azonban szeretné mindenki megosztani.

A vendégek között ott volt Árendás György, a szegedi Felszabadulás Tsz elnöke, aki közel két évtizede tölti be ezt a tisztséget, amellyel elnöke

a tsz-ek területi szövetségének is. A saját portájáról sem volt egyedül. Magával hozta pénzügyi famulusát ugyanúgy, ahogy Vass Lajos, a tápéi Tiszatáj Tsz elnöke is másodmagával, jogtanácsosával érkezett. Látam, hogy a szegedi járásból más tsz-ek is hasonlóan felkészültek a vendégeskedésre, amely elsősorban inkább szövegírói volt, hogy új közgyűléseikön mivel hozakodnak elő a „búzakalásziak”.

Szédítettek a számok. Tízmillió a színek alatt gépekben, a legmodernebb termelőeszközökben; ugyanennyi az állattartásban. 35 millió a termélfűtéses üvegházakban, s újabb milliókat ruháznak be olyan korszerű és nagyméretű sertésnevelésre, amely évente 6500 darab 100 kilón felüli sertést ad majd a népgazdaságnak.

Új arcok

Az idősebb generáció mellett a fiatalok valósággal elözönlöttek a tiszaszigeti közös gazdaságot. Ezt az is lemerítette a közgyűlésen résztvevőkről, aki sose járt a faluban. Kiss András, a községi tanács vb-elnökét valatlantam is, hogy mi lett azoknak a falubeliekkel, akik öt esztendővel ezelőtt hátat fordítottak a tsz-nek. Inkább vállalták a városba járást, kerékpározást, buszozást reggel és este, semhogy otthon maradjanak.

— Azok már jórészt visszajöttek, még többen is, mint amennyien elmentek — mondom —, mert itt is megtalálják a számításukat. Az újabb tagok névsorának is nehéz lenne helyet biztosítani az újságban, de még

azoknak is, akik most harmadik-egynéhányan kéri felvételüket a tsz-be.

Ünnepi öltözetben

A tanácselnökkel koccsintások nélkül is nyulat lehetett volna fogatni a nagy örömben. Nem is azért, mert a közgyűlés hangulata annyira ünnepélyes volt, öt évvel ezelőtt pedig — enyhén szólva — viharos. Mondogatták is reggel viccesen, hogy aznapra iskolaszünetet rendeltek el a faluban és lebúzták az ajtón a rólót a tanács is. Az ünnepi öltözet kinek-kinek a gazdasági számvetését is tükrözte. A közös munkából eredő egy tagra jutó évi jövedelem pontosan 22 ezer 397 forint, pedig az aszály is sújtotta tavaly a gazdaságot. S e jövedelem mellett ott van még a háztáji föld, az otthoni állattartás, kinek-kinek a tehetsége és szorgalma, amely most már évről évre milliókban kamatozik. A tiszántúli jó földek aranyat teremnek a hozzáértő dolgozó kezek munkájával, amellyel párosult a tsz nyílt, őszinte vezető gárdájának alkotó tevékenysége.

Sokáig visszhangzik még a közgyűlésen felszólalók — Puskás József, Frank László, Bodó Jenőné, Hunyadi Lajos és több vendég hangja. Emlékeztettek a múltira, a nehézségekre, és nem sajnálták az időt arra sem, hogy szóvá tegyenek hibákat, amelyeket nem átlépni kell, hanem kijavítani. A vendégek valóságos élménnyel távozhattak, magukkal vitték a termelőszövetkezeti község, Tiszasziget örömeit.

Tanúi lehetnek annak az összefogásnak, amely öt esztendő alatt valóban csodát művelt. Nem sok nép lakja pedig ezt a falut, mindössze 1740 lélek, de ura és gazdája a határnak, ameddig a szem ellát.

Lódi Ferenc

Munkalehetőségek

Országos és helyi lapjaink szinte naponta közlik a különböző szakmákban munkásokat foglalkoztatni kívánó cégek hirdetéseit. Keresnek műszaki tisztviselőt és szakmunkást, segédmunkást és közgazdászt. Igen széles a skála. A gazdaság új irányítási rendszerének több mint egy esztendő gyakorlati alkalmazása után felmerülhet: mi az oka annak, hogy nem szűnik, helyiellátással inkább növekszik a munkaerőigény. Pedig másfél esztendeje gyakran beszélünk arról, hogy a szabad munkavállalási lehetőség, s az önálló vállalkozási létszám-gazdálkodás majd erőteljesebben hat a foglalkoztatottságra; növeli a munkaerő-vándorlást és csökkenti a munkaerő-szükségletet.

Az elvekben nincsen hiba, de a reform még nem hat olyan erővel, hogy a munkaerő-egyensúly erőteljesebben jelentkezzen. Igaz, hogy a Munka Törvénykönyv a munkavállalás és alkalmazás viszonyában a felek szabad elhatározására helyezi a hangsúlyt, következmények nélkül teszi a munkahelycserét; biztosítja kölcsönösen a munkaviszony megszüntetésének felmondásos lehetőségét joghátrányok nélkül. Ez a szabályozás már a reform kibontakozásának nagyobb hatására számítva készült el, és ennél fogva helyességéhez nem is fér kétség.

De az ipari termelésben lényeges létszámcsoökkentés az elmúlt évben nem következett be. Sőt, itt-ott effektív létszámmelkedés jelentkezett. Miért? Azért, mert a termelés ezt igényelte. Ebben viszont kifejezésre jut az a tény, hogy iparunk technikai fejlesztése és fejlődése még lassú, legalábbis nem egyenletes. Nem kapott olyan erőteljes lendületet az elmúlt egy-két évben, mint amilyenre egyébként szükség lenne. Rendszeresen hangzott a kérdés, hogy iparfejlesztésünkben és termelésünkben az extenzív tényezők, a munkaerő felhasználásának lehetőségei végesek; a jövő az intenzív úté, a technikai-műszaki fejlődésé.

A sok hirdetést olvasva mégsem gondolhatunk valamiféle értetlenségre (persze van értetlenség és tehetetlenség is, de a lényegesebb mégsem ez), mert a technikai fejlesztés nemcsak óhajokon és akaráson múlik, hanem elsősorban anyagi befektetéseken. Az anyagi befektetést most már a termelőegységeknek kell megteremtíteniük, s nem az állam adja ajándékba.

Tévedés volna most arra következtetni, hogy nálunk — a hazai iparban — nincs erőteljes törekvés és gyakorlatilag már hasznosított technikai-műszaki fejlesztés. De igen van. Szinte naponta jelentkeznek új, gazdaságos és ötletes termelési megoldások, amelyek csökkentik a termelés általános költségeit és növelik az áruk piacképességét. Ebben igen jelentős a műszaki és a szakmunkások újtómozgalmát, amit semmiképpen sem lehet alábecsülni. Hasonló értelemben értékesnek minősül a kisebb-nagyobb műszaki-technikai újítások rendszeressége, amelyek a termelés mozgékonyaságával, az áruk piacképességének növelésével járultak és kerülnek egyre jobban összefüggésbe. Ez a tevékenység is elősegítője a minőségi változásnak; a technikai-műszaki szint javulásának. De egy-egy termelőegység egész technikájának modernizálása — ott ahol ez szükséges — nagyobb befektetéssel jár. Nem valamiféle belenyugvásról van szó. Ellenkezőleg: a technikai-műszaki fejlesztés sürgetéséről beszélünk! S annak az érzékeléséről, hogy ez egy hosszán tartó — és soha nem szűnő — folyamat, amit alaposabban, a helyzetet kényserítő voltától sarkallva, most jobban megfog műszaki értelmiségünk.

A műszaki-technikai fejlesztés meggyorsítása elsőrendű forrása a munkaerő-egyensúly megteremtésének. Nálunk a „munkanélküliség” bekövetkezése nem fenyeget. A munkaerő-egyensúly megteremtése nélkül viszont nem lehet tartalmasabbá, jobbá tenni a munkafegyelmet, a munka és a munkahely igényesebb megbecsülését. Pedig ez is egy lényegesen ható, szubjektív tényező a termelésben. Senki sem gondol a munkás szabad munkahelyválasztása jogának csorbítására, de ahol naponta százával kínálják a munkahelyeket, ott könnyen kialakul ilyen egészségtelen felfogás: „Ha nem tetszik, veszem a kalapom”.

Egy csapásra — és egy-két év alatt — nem változik az élet itt sem. Nem következhet be a munkaerő- felesleg állapota. Minden embernek — aki dolgozni akar — nálunk van munkahelye. Ez fontos vonása egész politikai életünknek. Sajnos, nem következett be még a munkaerő erőteljesebb és egészségesebb mozgása sem. S a technikai-műszaki fejlesztés sem halad mérföldes léptekkel. De a fellelített kérdések már elmozdultak korábbi állapotukból. Az erőteljesebb mozgást a következő évek hozzák meg. S majd akkor csökken a munkaerőt kereső hirdetések száma.

B. F.

Szocialista brigádok a minőségért

Kilenc brigád 132 munkása jelentkezett arra a vaskolási és homlokzatburkolási szocialista munkaversenyre, amelyet a Magyar Tanácsköztársaság megalakulásának féléves jubileumára rendeztek a Csongrád megyei Építőipari Vállalatnál. Az értékelő bizottság megállapította, hogy a háromnapos verseny elérte célját, mind mennyiség, mind minőség tekintetében sikeres volt. Jelentősen hozzájárult a lakásépítési program teljesítéséhez, illetve a munkások szociális munkafelajánlásához. Különösen a homlokzat-kiképzésben születtek jó eredmények. Morvai László 22 tagú kőműves brigádja — Szeged — bizonyult a legjobbnak a megyei vállalatnál. Jutalmuk a fizetésen felül több mint 16 ezer forint mellett 300 fo-

rint különjutalom fejéért. Papp András 12 tagú kőműves brigádja — Hódmezővásárhely — lett a második. Csarnai István munkacsapata — Szeged — pedig a harmadik. Szőgi István 12 tagú szocialista brigádja a napokban felhívást intézett a megyei építővállalat összes szocialista és munkabrigádjához. Arra hívják fel dolgozó társaikat, hogy vállalatuk fennállásának 20 éves évfordulójára, felszabadulásunk 25 éves évfordulójának tiszteletére tegyenek szocialista munkafelajánlásokat. A kezdeményező brigád tagjai egyéves időtartamra

vállalják például, hogy minőségi munkát végeznek, minimálisra csökkentik a műszaki áradáskor jelentkező hiánypótlási és szavatossági jellegű hibákat. Fontos vállalkozás az is, hogy teljesen kihasználják a munkaidőt, fokozottabban segítik a lakásadást terv teljesítését, takarékoskodnak az anyaggal. A felhívásból — melynek bizonyára sok követője lesz — is látható, hogy az építők versenyről versenyre igyekeznek javítani a munkán, több lákást, jobb minőséget adni. S ebben a szocialista brigádok kezdeményező szerepet töltenek be.

CSÜTÖRTÖK
1969. FEBRUÁR 6.

DELMAGYARORSZÁG 3